

DEBRECZENI UJSÁG

ELŐFIZETÉSI ÁR:

HELYBEN: Félévre . . . 6 kor. — fl. Negyedévre . 3 kor. — fl.
VIDÉKEN: Félévre . . . 8 kor. — fl. Negyedévre . 4 kor. — fl.

felelős szerkesztő és leltulajdonos:

THAN GYULA.

SZERKESZTŐSÉG és KIADÓHIVATAL:

Debreczen, Wäster Bieder mann-palota, földszint, az udvarban hátul.

A pályaválasztás ideje.

Szép pálya papnak lenni. Istennek és embereknek szolgálni, tisztességesen és tisztelve élni, gyermekeket és felnőtteket erkölcsre oktatni és jó tanácsosul segíteni.

Iskola és templom nélkül mi lenne az emberi társadalomból? Igy is soka a rossz ember s ha nem nevelnék s nem intenék jóra és nem félné Isten büntetésétől, csalás, lopás, rablás, részegség, felleltség nem ismerne határt s elzül lenék az emberek élete.

Dicsérik a katonaságot is, hogy jó a fizetés és nagy az előmenetele annak, aki komolyan veszi hivatását s nem tekinti csak mulatságnak és nem csinál adóságot.

De sajnos, hogy a magyar fiúk nem akarnak se papok, se katonák lenni. — Miniszterek és püspökök panaszkodnak, hogy a szemináriumokba és a katonai

nevelő-intézetekbe az ingyenes alapítványi helyekre se kapnak elegendő és alkalmas fiatal embereket. A szülők nem szánják oda gyermekeiket s a fiúk is félnek a papi, vagy a katonai fegyvertől.

De nem lehet mindeuki ügyvéd vagy hivatalnok; a csődület ezekre a pályákra akkora, hogy valóságos jogász-proletárság fejlődött ki Magyarországon s minden kis hivatalos állásra százan pályáznak, minden hivatal tömve van napdíjasokkal s az ügyvédek-ből ügynökök lettek, csak hogy valahogyan megélhessenek.

A mérnökökkel is ugy vagyunk, hogy építik a nagy műegyetemet kétezer hallgatóra s nem tudunk munkát adni azoknak, akik diplomát szereztek s a külföld számára tanítjuk őket, kénytelenek oda menni, hogy állást találjanak.

Egy tudós akadémikus, Varga Gyula miniszteri tanácsos, az or-

szágos Statisztikai Hivatal igazgatója, fölolvastatott az értelmiségi osztályról s azt mondja, hogy: „Midőn az értelmiségi osztályokban oly nagy a tultermelés, nemzeti szerencsétlenség, hogy a magyar ifjuság annyira idegenkedik a papi pályától.”

A protestánsoknál még nagyobb a szükség papokban, mint a római katolikusoknál s éppen olyan nagy a fogyatkozás a szerbeknél, csak oláh pópa van bőven. Pedig a protestáns és görög keleti papok meg is házasodhatnak, még sem akarnak theológiát tanulni, akik az érettségit letették. Ez nagy hiba. Kulturpolitikai és nemzeti szempontból egyaránt. — Mert ezzel utat nyitunk pánszlávoknak, alldeutchoknak és dákórománoknak.

Akinek több fia van és kevés vagyona, legokosabban cselekszik, ha az a fiát, aki szelid, engedelmes és tanulni szeret, papnak adja.

Székely rege Petőfőről.

Egyszer egy sötét zivataros éjszakán vendége érkezett az öreg molnárnak ott lenni a „Székelykő” aljában. Kopogtattak az ajtóján, de ő nem adott választ. Kopogtattak másodszer is, de ő megint nem adott választ. Harmadszer is kopogtattak az ajtón és valaki bekialtott hozzá:

— Nyisson ajtót édesapám!

Az öreg molnár csak hallgatódzott elébb, mert nagyon félt a rabló oláhoktól, kik elpusztították volt Enyeden és Abrudbányán még a kis gyermeket is.

— Nyisson ajtót édesapám! — szólt hangosabban másodszer.

De az öreg molnár még akkor is félt beengedni. Hanem közelébb húzódott az ajtóhoz, hogy hangját megismerje bizonyosan.

— Nyisson ajtót édesapám, én vagyok a fia, Manasse! egy haldokló honvéd tiszte hoztam!

Az öreg molnár többé nem kételkedett. Mert tudta, hogy olyan jólelkű, aki sebesültet hoz, az csak a fia lehet. Meggyújtotta a fagygyugyertyát. Aztán kinyitotta az ajtót, hogy világítson az udvarra.

Ott állt a fi honvéd ruhában, fölfegyverkezve és a felhőszakadástól csuromviz val, de azért el nem engedte a ló kantárszárát, melynek hátán köpenyével letakarva egy ember feküdt.

— Segítsen levenni édesapám. Azt hiszem, már meg van halva. Segesvárról hozom. Elveszett minden... A muszka győzött!...

Az öreg molnár csöndesen mormogta imáját, mialatt feloldozta a honvédtiszt kötelekeit. Oda kellett kötözni a paripa hátára, hogy le ne forduljon a nyeregéből. Az oldalán vérfoltok látszottak. Meg volt sebesülve, s a vére még folydogált csöndesen. Az öreg molnár legelebb a sebesült tisztt szívéhez tartotta a fülét. Majd leemelték a paripáról.

Még élt.

Ketten fogták, mert a paripa, mintha tudta volna — meg sem mozdult az alatt. Nem jajgatott, nem sziszegett a sebesült, csak arcza volt oly nagyon halovány. Hosszu baja ráborult a sápadt arczra, s az öreg molnár minduntalan hátra simította.

Bevitték a malomházba.

A fagygyugyertya az alatt a küszöbről terjesztette kísérteties, sárga világát a müködökre, kívül pedig pokoli sötétség feküdt

az udvarra, hogy megborzongott tőle a ki látta.

Busan nyertett a paripa, mintha csak gazdájától akarna bucsut venni s odafordította okos szeméit a sebesült tisztt felé s mikor már bevitték, még azután is mindig az ajtóra nézett és nyertett. Talán azt akarta megtudni, hogy él-e, vagy meghalt.

A sebesült tisztt nem válaszolt. Nemcsak ajkai, de szempillái sem mozogtak. Ugy nézett ki, mint egy halott.

Gyorsan lehuztak róla mindentéle ruházatot. Nem kell tisztiruha a haldoklóknak. Majd a gyógyításhoz láttak serényen.

Öreg volt a molnár és sok jó tapasztalattal bírt. Mint öreg, magános embernek, ki messze lakott a falutól, be volt rendezve a kamrája nemcsak ételneműekkel, hanem gyógyító latásu jó füvekkel, virágokkal.

Manassét elküldte az öreg a paripa ellátásához, hogy ne éhezzen szegény állat.

Aztán hogy visszatért, megmosták a sebesültet tiszta, hidegvizvel. Bekötötte az öreg molnár a sebeket, s lefektették egy fehér lepedővel beterített ágyra.

És a vén molnár nem kérdezte, hogy kicsoda? csak ápolta, kötözte a sebeit, borogatta a lázas beteget és virasztott

Ganofszy Lajos

fűszer, festék- és megkereskedő Debreczen, a „Kék macskához”.

Egyedüli elárusítója Debreczen és vidéke részére a „Dustless” por olajnak mely nagyon ajánlható iskolák színházak dísztermek gyűlés helyiségek beteg szobák és minden fényesebb üzlet helyiségek padló beeresztéshez mivel ez eltávolítja a port, megvédi az egészséget és az árut, tartóssá teszi a padlót és megtakarítja a súrolás költségét.

cel

Éppen most szólítja föl Varga Gyula a tanítórendeletet, hogy növendékeiket a papi pályára buzdítsák. A vizsgálatok befejezése után ajánljuk ezeket az szülők megfontolásába.

Városi közgyűlés.

Negyedik nap.

Debreczen, július 1.

Kánikulai hőségben folyt tegnap a városi közgyűlés negyedik napja. azzal a biztos tudattal, hogy még ötödik s a hitelesítő közgyűléssel együtt hatodik napra is van kilátás.

Tegnap különben a piaci rentartást és a világitási vállalat jelentését tárgyalták le. Mindkét tárgy élénk vitát provokált. Szóba került még a református és római katolikus elemi iskolák ügye — mindkettőt a szeptemberi közgyűlésre utalták. A gyűlésről a következő tudósításban számolunk be.

Puky Gyula főispán 9 órakor nyitotta meg a gyűlést. Először is a városi és piaci szabályrendeletet vették tárgyalás alá.

Tóth Kálmán ipartestületi elnök az iparosok nevében kritizálja a piaci szabályrendeletet, a melynek jelentékeny hibái vannak.

Freund Jenő a Tóth Kálmán által előadottakat szintén magáévé teszi és azt indítványozza, hogy adják vissza a szabályrendeletet újabb átdolgozás végett a tanácsnak.

Kocsár Gábor szintén felsorolt egy csomó hibát, a mely egyenesen a közönség érdekébe vág. Indítványozza, hogy a szabályrendeletet vegyék le a napirendről.

A közgyűlés elfogadta a Kocsár Gábor indítványát.

A világitási vállalat.

A világitási vállalat zárszámadását Szabó Kálmán aljegyző ismertette. Elsőben Dobieckzy Sándor emelt szót. Elismerései méltatta a világitási bizottság és az egész vállalat működését. Egyetlen vállalata ez a városnak, a mely oly fényes eredménnyel

működik. Indítványozza, hogy szavazzanak köszönetet a világitási bizottságnak.

A zárszámadást azután Dobieckzy Sándor indítványával együtt elfogadták.

Az üzletszabályzat.

Két fórum, a tanács és a jogügyi bizottság kritizálta felül már a világitási vállalat üzletszabályzatát. Most jóváhagyás végett a közgyűlés elé került.

Az ötödik paragrafusig vita nélkül ment a tárgyalás. Itt a világitási bizottság tagjai felett indult meg érkekes vita. Végül Vecsey Imre indítványára abban állapodtak meg, hogy a bizottság tagjai lesznek két tanácstag — elnök, alelnök, főügyész, igazgató és a közgyűlés által választott 5 tag.

A honorárium kérdésénél Freund Jenő és Dobieckzy Sándor felszólalása után úgy döntöttek, hogy valamennyien 3 százalékos jutalékban részesülnek.

A szavazati jog eldöntése felett keletkezett ezután nagyobb vita. Komlóssy Arthur azt indítványozza, hogy az igazgatónak ne legyen szavazati joga. Freund Jenő azt indítványozza, hogy az igazgatónak is szavazati jogot adjanak. A közgyűlés nagytöbbsége Freund Jenő indítványát fogadja el.

A 19-ik szakasz ismét vitára adott alkalmat. Ez az a nevezetes szakasz, melyet az iparosok olyannyira nehézményeznek s a mely tényleg sérelmes is rájuk nevez.

Tóth Kálmán ipartestületi elnök fejtette ki e pontnál az iparosok sérelmeit és kijelenti, hogy e szakaszt így, ilyenformán el nem fogadhatja.

Debreczeni Jenő légszeszgyári igazgató válaszol Tóth Kálmán észrevételeire.

Az iparosok sérelmei orvosoltatnak, amennyiben kimondják, hogy az iparosok kéréseit ne a tanács, hanem közvetlenül az igazgató intézze el. A vizsgálati díjak szedését is meghagyja a gyűlés.

Az elemi iskolák ügye.

Ismertették már többször lapunkban a református elemi iskoláztatás kérdésének megoldására kiküldött vegyes bizottság jelentését és állásfoglalását. Ez került tegnap harmadik tárgyalásra a közgyűlés elé.

Komlóssy Dezső indítványozza, hogy ez a kérdés, a már nagyon sürgős római

katolikus iskolai ügygel egyetemlegesen intéztessék el.

Wolafka Nándor dr. köszönetet mond Komlóssynak, hogy előhozta ezt az ügyet. Szívesen fogadja el most is a tanács javaslatát azon megjegyzéssel, hogy a római katolikus iskolaszék kerek két esztendővel eelőtt már beadott ily tárgyú előterjesztést a tanácshoz, ennek dacára az még sem került a közgyűlés elé.

Kiss Albert felvilágosítást ad, miért tárgyalták előbb a ref. iskolák ügyét.

Wolafka Nándor kéri a viszonzosság elvénél fogva, miután a vegyes bizottság a ref. egyház tagjaiból áll — hallgassák meg őket is. A munkáját oly rövid időre befejezni lehetetlen. Ők is csak azt kéri most, a mire nagy szükségük van s a mit az evang. református egyház is kér, állítsák fel, vagy adjanak helyet négy tantanemnek, égető szükség kívánja ezt. Ajánlja újból Komlóssy Dezső indítványának elfogadását.

A közgyűlés elfogadta a tanács javaslatát s kimondja, hogy még ez évben gondoskodjék a tanács a kért tantermek létesítéséről. A másik indítványt, hogy a róm. kath. iskolaszék kérelme a júliusi rendkívüli közgyűlésen tárgyalassék, elfogadják.

A közgyűlést ma folytatják és bízhetőleg teljesen be is fejezik.

VIDÉK.

Szerelmi tragédia.

— Saját tudósítónktól. —

Végzetes szerelmi történet képezi becséd tárgyát Tökés község lakosai között. Vancsó Imre földbirtokos 18 éves fia és Szécshi Ilona 16 éves leánya, Vancsó mostohaleánya a tragédia hősei. Vancsó pár évvel ezelőtt mint özvegyember vette feleségül Szécshi Sándornét, a kinek a leánykaja akkor 13 éves volt. A házastársak a leányt intézetbe adták a fiu pedig gimnáziumban járt iskolába s így a fiatalok csak a szünidőben voltak együtt a szülői háznál, de ez a rövid idő is elég volt arra, hogy a fiatalok megszeressék egymást s titokban örök hűséget fogadtak egymásnak.

mellette hosszú éjszakákon. Manassé a fia rövid ideig maradt otthon. Nehogy megtudják a faluban az érkezését, — még azon az éjjelen elhagyta a malombházat. Megtisztította a sebesült tiszt ruháit. Magára vette és visszasietett a táborba az éj sötét homálya véde me alatt s a paripának nem sok ideje volt pihenni, mert azon nyargalt el Segesvár irányába. Az öreg Molnár csak három het múlva hallotta meg az első szót a beteg ajkáról. Azt kérdezte, hogy hol vagyon? Elmondotta erre az öreg molnár az esetet. Azt is, hogy a fia nem jött vissza azóta, pedig a harc lezajlott, mert három hét múlt el a látogatás óta.

A beteg tiszt szomorúan haligatta, de nem hitte, hogy három hétig nem tudott a világról. Megitta a meleg tejet és mikor párnáiról föl akart emelkedni, újra visszaesett. Nem bírta a gyöngeség miatt a tejet sem. Könnyes szemekkel ismét elaludt, de három hónapig tartott a második álra. Az alatt minden nap meleg tejet öntött a szájába az öreg molnár. Ilyen csodás elgyöngülést okoz a sok vérvesztés.

Mikor fölébredt a második hosszú álomból, akkor az öreg molnár már úgy siratta a fiát, mint halottat. Halálhírét hozták a csatáról. Euni és inoi kért a beteg

Az után az öreg molnár vigasztalta, hogy ne busoljon, mert itt van ő. Fogadja fel Manassé helyett fiának! Nevezze őt Manassénak. Az öreg megkérdezte a beteg tiszt nevét, az igazi nevét, de nem emlékezett vissza. Még csak arra sem, hogy ő honvédtiszt volt. Hiába mondogatta az öreg, hogy nagyrangutiszt volt, mikor tie került. Az ifju éppen semmire sem emlékezett. A ruháit nem mutathatta elő, mert azokat Manassé fölvette, a lovára fölült, s úgy nyargalt vissza Segesvár felé.

Aztán eltévedt. Sötét volt s az előre nyomult muzsákak leszurták Segesváron túl. Ugy temették el tisztiruhában másnap délelőtt, s közben fölismerték a ruháról, meg a papírról Petőfi Sándort, aki valójában az öreg molnár fia volt, Manassé. Őt temették el másnap délelőtt a muzsákak, de még élt, mikor messzes gödörbe dobták.

Az igazi Petőfi Sándort a jó Isten csendesesen hosszú idők után meggyógyította. Nap-nap után javult állapota egy keveset, de oly keveset, hogy tiz esztendő múlva kapta emlékező tehetségét. Mikor hallotta, hogy őt Segesvárnál elesettnek tartják az emberek, hát nem szólott semmit. Nem mondotta, hogy ő az igazi Petőfi Sándor, attól félve, hogyha megtudják életben lételét,

akkor menekülnie kell az édes hazájából hol akkor üldöztek mindent, ami magyar, minden hazafit, ki a szabadságharczban részt vett. Inkább elhallgatta, csak ne kelljen drága hazáját kerülnie távolról.

Igy vénült meg az ősz molnár mellett s nagyon sokszor meséltette el magának a sötét zivataros éjszaka eseményeit, mikor Manassé az ő tisztiruhájában elhagyta az apja házat és többé nem tért vissza, mert a muzsika örök megölték.

Egy szász ember hozta meg a hirt a temetéséről, kit megbizott az üzenettel Manassé mert az a szász ember hordotta a gödörbe a meszet — nyugágnak és szemfedőnek... Az a szász ember mondotta el azt is, hogy még élt, mikor a gödörbe dobták, de aztán belefutott... S az öreg molnár megsimítja mindig hóféhér haját, megtöröli könnyes szeméit és megöleli az ő betegét, a fogadott fiát.

Később eltűnt az öreg molnár fogadott fia. Ugy eltűnt a vidékről, hogy soha többé hírt sem hallották, s csak azután jöttek rá, hogy az nem lehetett más, mint Petőfi Sándor, a magyarok legnagyobb dalköltője.

A fiu e napon tett érettségi vizsgálatot s boldogan sietett haza, mert már ott volt a kis Ilona is. A fiúnak azonban van egy kanonok nagybátyja Nagyszombatban, a kitől párnap előtt érkezett egy levél, a mely tönkre tette a szerelmesek reményét. A nagybácsi ugyanis azt kívánta, hogy a fiu jelentkezék a nagyszombati szemináriumban felvétel végett. A nagybácsi akarata parancs volt a fiura nézve, mert ő lett volna az egyedüli örököse, de a fiu nem tud megválni szerelmesétől.

Összebeszéltek, hogy inkább meghalnak, semhogy elváljanak egymástól. Pénteken délután a fiatalok azzal az ürügygel távoztak, hogy kimennek a szőlőbe cseresznyét szedni. Ki is mentek, magukkal vitték a présházi kulcsot, a hova bezárkóztak s ott öngyilkosságot követtek el. Későn este akadtak rájuk; mind a kettőnek a halántékát furta át a gyilkos golyó s nyomban megölte mind a kettőt. A szerelmesek levelet hagytak hátra szülőiknek, melyben érzékenyen bucsuztak el s kijelentették, hogy inkább a hálált, választják, semhogy egymástól megváljanak. A fiatalok sorsa általános részvételt keltett az ismerősök körében.

A koldusvezető bosszúja. Szivák Mihály 14 éves fia még alig 5 éves korában került Piricski György vak koldushoz, a kinek azóta állandó vezetője volt. A fiu azt sem tudja, hogy hol született, kik a szülei, csak arra emlékszik, hogy egy bucsu alkalmával került Piricskihez, a ki nem csak hogy folyton ütötte, verte, hanem még kopaltatta is s csak a száraz kenyér volt mindennapi eledele, a mit a koldulásból kerestek, de ennek egy részét félre kellett tenni, mert ebből etette a vén koldus felesége a malacokat is. A hosszos kínzás és szenvedés elkeserítette a fiut s végre is bosszúra határozta el magát, csak annak kivitele iránt még nem volt tisztában. Tegnapelőtt a vén koldus Tarcsára iparkodott bucsúra. Gyalog indultak el hazulról s estefelé egy vasuti átjáróhoz értek, melynek sorompója már le volt eresztve. A fiu felemelte a sorompót, átvezette alatta az öreg Piricskit, mikor azonban a vágányok közé értek, a fiu fellökte a koldust s azután elszaladt. Mialatt a vak feltápaszkodott s vezetője után kiabált, a vonat berobogott, a vén koldust elkapta és darabokra szakgatta. A menekülő fiut elfogták s átadták a csendőröknek, hol bevallotta, hogy bosszút akart állani az öreg kolduson, a ki folyton kinozta őtet. A csendőrség most a fiu kilétét nyomozza.

TÖRVÉNYKEZÉS.

Halál a forró vízben.

Az anya gondatlansága.

Saját tudósítónktól.

Debreczen, június 30.

Egy szerencsétlen, bűnbánó asszony tragikus ügyében ítélkezett tegnap délelőtt a debreczeni kir. törvényszék. Az anyai gondatlanságnak, ki tudja, hányadik utókövetkezménye volt az a véletlen bűncselekmény, melynek elkövetésével tegnap vádolták a testben-léieken megtört asszonyt.

Nagy Gáborné hajdu bösztörményi parasztnyecskeének egyetlen, József nevű fiacskája volt, a kit szülei rajongva szerettek. A gyermek szépen fejlődött s már másfél éves volt, a mikor jött a

szerencsétlenség, mely feldulta a család boldogságát.

Nagynénak sürgős dolga akadt egy pénteki napon valahol s elment hazulról. A kis fiának ruháit mosta az előtt az asszony s mivel elhívták hazulról, otthagya az asztalon a nagy fazék forró vizet. A gyermek, anyja távollétében neki dőlt az asztal rozoga lábának, mire a fazék leesett, a gyermek fejére borult s azonkívül, hogy a víz teljesen összeforrázta, a kemény vassfazék is súlyosan megsebesítette a szegény kis porontyot. A gyerek kilencz napig súlyos betegen feküdt s azután óriási kinok között meghalt.

Gondatlanságból okozott emberölés vétsége miatt *egy napi fogházra ítéltek* a szerencsétlen asszonyt, a ki ma délelőtti 11 órára tölti ki ezt a büntetést.

§ Vétkez bukás. Balogh Gyulának virágzó fűszerüzlete volt még két évvel ezelőtt is a Hatvan- és Bethlen-utcák sarkán. A gombamódra elszaporodott üzletek konkurencziája, az általános kereskedelmi pangás, a hitelezők durva és indokolatlan zaklatásai zavarba juttatták az előbb jómódu kereskedőt, ki ezek miatt most két éve csődöt kért maga ellen. Az adósságok nem igen haladták meg a kész vagyont, nagyobb baj volt az, hogy leltárt és mérleget nem készített Balogh. Vétkez bukás vétségével vádolta őt tegnap Bálint ügyész, dr. Bacsó Dezső védőügyvéd ellenben a Balogh felmentését kérte. A kir. törvényszék 40 korona pénzbüntetésre ítélte Baloghot, ki megnyugodott az ítéletben. Az ügyész — büntetés súlyosításért és mellékbüntetés kiszabásáért felebbezett.

§ A Herman bácsi tolvaja. Zichermann Herman bácsit, a debreczei újságkiadók nesztorát, meglopta a takarító-nője, Nagy Gáborné. Az asszony délelőttönként temérdek ingóságot, pokróczot, fát, szemet lopkodott el a háztól. Nagy Gáborné nyolcz napi börtönbüntetést kapott s megnyugodott az ítéletben.

§ A kik puskákat lopnak. Szücs Károlyné Széchenyi-utcai fegyverműves üzletéből tavaly Ticz József lakatossegéd nyolcz puskát ellopott. Ebbeli működésében Surcz Antal, a Szücs Károlyné inasa segítette őt, a ki állandóan kiadogatta Ticznek a fegyvereket. A jómadarak aztán hordárral zálogházba küldözték a lancastereket, azonban alaposan megjárták, mert a hordár gyanakodni kezdett s feljelentette őket. A törvényszék tegnap ítélkezett felettük s megpróbálta előbb kiegyeztetni őket Szücs Károlynéval, a ki 500 korona kártérítést követelt. A legények azonban nem mentek bele az egyezésbe. Ticz József négy havi, Surcz két hónapi börtönt kapott. Az utóbbi megnyugodott az ítéletben, Ticz ellenben felebbezést jelentett be.

Rablótámadás az Angyalföldön.

— Fővárosi tudósítónktól. —

Budapest, június 30.

Vakmerő rablás történt az éjszaka az Angyalföldön. Egy biciklis fiatal ember felült egy bérkocsira. A kocsisnak meghagyta, hogy hajtson ki az Angyalföldre. A hepehupás, gödrös utcák egyikében, a hol már kora este minden élet elpihen, orozva leütötte a kocsist és kirabolta.

Ez a panasz s a főkapitányság már megindította a vizsgálatot, hogy a nem mindennapi esetet s a tettést kiderítse.

A kirabolt kocsist Fuli Józsefnek hívták, a Bajza-utca 42. számú házában lakik. Az éjjel tizenegy óra felé a Váci-köruton hajtott, a mikor egy jól öltözött biciklis uriember megállította. Az ismeretlen utas beült a kocsiba s a kerékpárt a kis ülőkére helyezte el. Aztán ráparancsolt a kocsisra, hogy hajtson ki az Angyalföldre. Az utcát nem jelölte meg. Fuli szó nélkül hajtott ki a Lehel-utca felé. Az utas minduntalan fölállt helyéről s egyre-másra utasította a kocsist, hogy merre hajtson. Majd jobbra, majd balra fordultak be s többször összevissza hajtották a kültelek utcáit. Éjjel után a Gömb-utczába fordultak be.

A kocsis gyanút fogott s bizalmatlanul várta az elkövetkezendőket. Az utas most ismét felállt a kocsiban. Fuli visszafordult s ebben a pillanatban az idegen egy súlyos bottal fejbe tette. Fuli elszedült s eszméletét veszítve lebukott a kocsiról.

Jó másfél óráig feküdt így az utca porában, a mikor végre fölészmált. Közvetlenül mellette állott a kocsija lovastul s ott maradt az ismeretlen utas kerékpárja is. A bicikli kereke beleakadt a bérkocsi kerekebe s oly szorosan állott benne, hogy az utas, a ki a kocsist megtámadta, nem szabadíthatta ki. A kocsis most vette csak észre, hogy a pénze mintegy kilenczven korona az ismeretlen utassal együtt eltűnt.

Fuli a kerékpárt ismét fölrakta a kocsijára s haza hajtattott. Délelőtt pedig elment a főkapitányságra s megtette a följelentést az eltűnt rabló ellen.

Személyleirást nem tudott róla adni s csak annyit jegyzett meg magának, hogy az illetőnek nadrágja el volt tépve s valószínű, hogy még mielőtt a kocsijára ült, biciklizés közben valami baleset érte. A kerékpáron levő szám az egyedüli nyom, a melyen a rendőség elindulhat. De ez sem biztos, mert a kerékpáron levő szám csak ideiglenes s nem lehetetlen, hogy a rabló a kerékpárt is lopta valahol.

ÜJDONSÁGOK.

Tíz éves találkozó.

Debreczen, július 1.

A helybeli ev. ref. főgimnáziumban 1892. évben végzett ifjak 29-en, vasárnap tartották meg úgy részleteiben, mint egészében páratlan sikerű tíz éves találkozókat.

Az ünnepélyre megjelentek:

Barcsa János tanár H.-Nanáson, Bogdán Lajos mérnök Budapest, dr. Csató Ernő miniszteri s. fogalmazó Budapest, Kiss Albert bankhivatalnok Budapest, dr. Löwinger Ármán ügyvéd H.-Bösztörményben, Kovács Sándor mérnök Budapest, dr. Medgyesi Károly kir. albiró N.-Szeben, Örvényi Béla gyógyszerész Budapest, Rájzinger Alajos rom. kath. lelkész Apátfalu, Soltész Elemér ev. ref. lelkész N.-Bánya, Somossy An al

ügyvédjelölt H.-Böszörmény, dr. Szeőke Imre bányaeszküdt Budapest, dr. Takács Aurél tszéki jegyző Budapest, Veress István ev. ref. lelkész Rév. Baróthy Zoltán tszéki jegyző, dr. Csath Sándor ügyvédjelölt, Dobszorb Nándor, Gévay Ernő máv. hivatalnok, Kovács Kálmán városi aljegyző, Miskolczy Lajos szolgabíró, dr. Nyiri Ernő ügyvéd, Sáfáry Lajos tanár, Szabó Bertalan ev. ref. s. lelkész és Zöld István.

Délelőtt 9 órakor a collegium előtt gyűlt össze a 10 év előtt szétvájt ifjúság, ma is oly boldogan, oly ifjan, mint akkor.

Az ünnepély a főiskolai imateremben Soltész Elemér ev. ref. lelkész, mélyérzésű imájával vette kezdetét. Jelen voltak az istentiszteleten Sinka Sándor igazgató, Tóth József, Sass Béla, Karsai Sándor tanárok is.

A mai program kölcsönös megállapítása után a találkozás emlékére tekintélyes összegű alapítványt tettek a főiskolában felállítandó Phylologiai intézet alapja javára és egy csoport képen lovag Chilinszky műtermében megörökítették magukat.

Délután öt órakor, testületileg vonultak ki a Kossuth-utcai temetőbe. Felkeresték és megkoszorúzták azoknak sírjait, kikhez a baráti szeretet kegyeletes emléke s a kikhez a tanítványok el nem muló hála köti.

Koszorda István Pál sírja volt az első. Ki volt Koszorda? — kevesen tudják. Rajzinger Alajos róm. kath. lelkész mondott keresetlen szavakkal oly szívhez szóló beszédet, hogy a régi társak között szem nem maradt szárazon.

Innét vonultak boldog emlékü néh. Tüdös János igazgatótanár sírjához. Sírnál Sáfáry Lajos tanár méltatta érdemeit, esetenlő azt a gyöngéd, gyermeki szeretettől áthatott viszonyt, melylyel ők az elhunytat körülvették s letette sírjára a kegyelet koszoruját.

Végül Eröss Antal, még a VI. osztály sorából kidölt pályatárs sírját keresték fel, hol Veress István ev. ref. lelkész a baráti szeretet melegétől áthatott beszéddel adózott az elhunyt emlékének.

A kegyelet lerovása után az egész társaság a Nagyerdőre s innét fehér asztalhoz, az Angol Királynő belső éttermében gyűltek össze.

A banketten megjelentek volt tanáraik közül: Dóczi Imre, Géressy Kálmán főigazgatók, Sinka Sándor igazgató, ki az egybegyűltek nagy örömeire szeretetre méltó nejét is elhozta és Nagy Elek tanár.

Az első pohárköszöntőt Sinka Sándor igazgató ur mondotta volt tanítványainak jövőendő boldogságára; utána megeredt a toasztok sokasága. Közben felolvasták a távol maradtak üdvözlő táviratait s az egész társaság Magyarai Lare zenéje mellett, a legjobb hangulatban a késő hajnali óráig együtt vigadott, miután megfogadták, hogy tíz év múltán mindannyian ismét összejönnek.

A debreczeni kereskedelmi akadémia szenzációja.

Viszsaélés az érettségi vizsgán.

— Saját tudósítóktól —

Debreczen, június 30.

A debreczeni felső kereskedelmi iskolában a maga nevében páratlan eset történt a szóbeli érettségi vizsgákon.

A debreczeni kereskedelmi felső iskolában a múlt hét végén kezdődtek az érettségi vizsgák s vasárnap nyertek befejezést. A vizsgálatok utolsó napján történt az, hogy *hogyan az egyik maturan-*

us egész nonsalánszal maga elé tette könyvét s abból szorgalmasan s bátran olvasta a neki adott tételt.

Klupáthy Jenő, a tanügyi kormány képviselője észrevette a csinyt és nyomban felfüggesztette a vizsgát. Együttal tüstént kutatást tartatott valamennyi maturandus padjában s a nyomozásnak az lett a meglepő eredménye, hogy majdnem valamennyi előtt ott volt a könyv, melyből teljes nyugodtsággal olvasták a thezist.

A teljes tanári kar Klupáthy miniszteri biztos elnöklete alatt gyűlést tartott ez ügyben tegnap délelőtt. A konferenciának eredménye az volt, hogy hét tanuló egy évre, hetet szeptemberre vetett vissza újabb érettségire a bizottság. Egy maturandust pedig, épen azt, kinél a csinyt felfedezték, arra utasították, hogy újabb osztályvizsgát is tegyen.

A kereskedelmi felső iskola harmadik osztályában a vizsgák végerejéig az, hogy harminczöt jelölt közül tizenegy lett érett.

Szomorú, nagyon szomorú eredmény. Illetékes körökben erősen hangoztatják, hogy a csiny meg nem történte esetén *mindössze három érettségi-zendő diák bukott volna meg.* — Ez a botrány azonban, melynek tanuja volt a miniszter képviselője is, nagyon depresszive hatott a tanárok hangulatára.

Ugy értesülünk, hogy Klupáthy Jenő külön jelentést tesz az esetről Wlassics miniszternek.

Az ügynek szenzációs fordulata az, hogy dr. Bayer Ferencz, az intézetnek évek hosszú során át volt igazgatója, tegnap — talán ezért, talán más okból — beadta nyugdíjaztatás iránti kérvényét a kereskedő-Társulathoz. A kérvényt indokainál fogva állítólag már el is fogadta az iskola felettes hatósága. Más verzió szerint legközelebb tartandó ülésén határoz ez ügyben a Társulat.

A tanári lakások ügye az igazgató tanácsban.

A debreczeni egyház a kerületek ellen.

A természetbeni lakások ügye

— Saját tudósítóktól. —

Debreczen, június 30.

A tanárok természetbeni lakásának ügye régóta kísért egy az igazgató tanács ülésén, mint a presbyteriumban. Ezen lakások ügye a főiskolai igazgató tanács tegnapi ülésén ismét nagy port vert fel s ezért szükségesnek tartjuk az egész ügyet megvilágítani.

A természetbeni tanári lakások ügye a collegium keletkezésének idejére nyúlik vissza. Mikor a 17-ik században három és 1705-ben a negyedik tanszék is létrejött a debreczeni főiskolában, mind a négy tanárnak fundust, külön természetbeni lakást adott a város. De a házak tulajdonosa a collegium lett. Mária Terézia 1752-ben megtiltotta a városnak ily lakásoknak iskolai célokra adását, azzal indokolva rendeletét, hogy a város a kath. iskolának nem adott fundust. Ekkor a város az egyház nevére iratta a tanári lakásokat, melyek tehát azóta így szerepelnek, mint az egyház telek-

könyvi tulajdonai. Innen az egyháznak ragaszkodása, kikapzkodása ahhoz a joghoz, mely szükséges volt annak idején ahhoz, hogy a tanárok természetbeni lakásai megmaradjanak.

Kiss Alkert és társa indítványára néhány évvel ezelőtt határozatba ment, hogy a természetbeni lakásokat teljesen megszünteti az egyház. Volt azonban még mindig 4 lakás, melyekbe nem akartak beköltözni a tanárok. A legutóbbi lakás, melyben az elhunyt dr. Bacsoni Lajos jogtanár lakott, szintén megüresedett. Az egyházkerületnek tavaszi közgyűlése elhatározta, hogy e házat bérbe, a hozzá tartozó ondódi földet használatba kell adni. E határozatáról értesítette a kerület a debreczeni egyház presbyteriumát azzal, hogy a főiskolai gazdasági tanács kiküldött három tagjával együtt külön bizottság útján készítse elő ezt a hasznosítást.

S mi történt? A presbyterium egyik múlt havi ülésén, az átirat vétele táczára, teljesen mellőzte az egyházkerület felszólítását s azzal homlokegyenest rendelkezve elhatározta, hogy a kérdéses lakást augusztus 1-étől kezdve odaadja használat végett néhai Némethy Lajos özvegyének. Az egyháztanács azzal indokolta e határozatát, hogy ő az illető lakásnak telekkönyvi, tehát feltétlen tulajdonosa s így annak sorsáról szabadon rendelkezhetik.

A főiskola igazgató tanácsának gyűlése tegnap foglalkozott ez ügygyel, melynek Sass Béla volt a referense. Sass Béla azt ajánlotta, hogy az egyház határozatának mellőzésével adja ki bérbe az egyházkerület a kérdéses házat. Ezt az indítványt leszávazta a gyűlés, ellenben elfogadta az elnöklő Degenfeld grófnak határozati javaslatát.

E határozati javaslat szerint e természetbeni lakások ideiglenes rendezése tárgyában kiküldött gazdasági tanács újabb érintkezésbe lép a debreczeni egyházzal s ha nem jutna eredményre, akkor az egyházkerület elnöksége — a kerületi gyűlés utólagos jóváhagyása reményében — szabadon rendelkezik a házzal. Ha a dolog sikerrel jár, erre az esetre külön bizottságot küldött ki az igazgató tanács, mely bizottság végleg rendezné a természetbeni lakások ügyét.

Kíváncsiak nézünk a presbyterium magatartása elé. A történeti múlt tényleg ellene szól a debreczeni egyház határozatának, ellenben védi őt az a körülmény, hogy jóbiszemüleg gyakorolhatja e jogat, éppen a régi uzus alapján. A presbyterium valószínűleg legközelebbi ülésén határoz e dologban.

A debreczeni lelenozház ügye. Némethy Károly és Ruffy Pál szemléje.

Debreczen, július 1.

Némethy Károly dr. belügyminiszteri tanácsos és Ruffy Pál dr. kormánybiztos tegnap délelőtt helyszíni szemlét tartott a lelenozház ügyében. Folytatása volt ez a szemle annak az értekezletnek, a melyet a múlt héten a debreczeni bizottság Széll Igaác államtitkár elnöklésével a belügyminisztériumban tartott.

A szemle reggel vette kezdetét. Némethy Károly dr. és Ruffy Pál, — Kenőzy Gyula és Rásó István főispáni titkár kíséretében először a Nagyerdőt, azután a régi sertésvásártértek tekintették meg.

A miniszteri kiműldöttek tetszését a Nagyerdő nagyon sok szép árnyas — egész-

1902 július 1.

Debreczeni Újság

5

séges helye nyerte meg első sorban. Csak hogy valamennyiük nehézségbe esik átengedése.

A Nagyerdőről a régi sertésvásártérre hajtattott ki a társaság. Ezt a helyet fogadta el a debreczeni bizottság annak idején. Némethy Károly, Ruffy Pál alaposan megvizsgálták ezt a helyet is és megtették észrevételeiket. Puky Gyula főispán, a ki elejétől fogva meleg szeretettel karolta fel a lelencház ügyét, a most folyó városi közgyűlés miatt nem vehetett részt a szemlén.

Tizenkét óra után Puky Gyula főispán berekesztette a városi közgyűlést s ezután a városháza főispáni termében bizalmas jellegű értekezlet volt, a melyen részt vettek Puky Gyula főispán, a két miniszteri megbízott, Bakonyi Samu országgyűlési képviselő, Aczél Géza, Kenézy Gyula és Rásó István főispáni titkár.

Az értekezlet határozottan nem döntött a lelencház végleges helye felett. — Hanem úgy határozott, hogy párhuzamosan fognak tárgyalni s a megállapodás után azonnal miniszteri megerősítés alá bocsátják határozatukat. Valószínű, hogy a lelencház a régi sertésvásártér helyén fog felépülni.

Ruffy Pál az értekezlet után elutazott Debreczenből. Némethy Károly dr. édes anyja társaságában töltötte az estét s ma utazik vissza a fővárosba.

* **Időszaki bíróság.** A tiszántúli egyházkerület időszaki bírósága tegnap délelőtt értekezletet tartott, a melyen részt vett a teljes esperesi kar. Az értekezleten Davidházy János esperes elnökölt. Lelkészelebbezési és fegyelmi ügyek fölött határozott a bíróság, melynek ülése másfélőráig tartott.

* **A tanítóképezde új tanára.** Somogyi Pál, nyugdíjba vonult tanítóképezdei tanár helyét tegnap töltötte be a főiskola igazgatótanácsa. A közös tanárkar kandidálása ez volt: 1. Barcsa János; 2. Pátkay Alajos; 3. Esztergályos Ágost. A tegnapi gyűlésen ritka egyhangúsággal mind a tizenhat szavazat Barcsa János nánási gimnáziumi tanárra esett, a ki ilyképen a debreczeni tanítóképezdének szeptembertől kezdve rendes tanárja lesz.

* **Kiss Áron püspök itthon.** — A tiszántúli egyházkerület ősz püspöke, Kiss Áron tegnap haza érkezett Máramaros-Szizetről, hol a főgymnasium érettségi vizsgálatának egyházi biztosa volt. A püspök tegnap már elnökölt a főiskolai igazgatótanács ülésén. A püspök különben nem marad hosszabb ideig Debreczenben. Csütörtökön ugyanis nyári üdülés végett elutazik Kiss Áron Alsó-Kékedre (Abauj-Torna-megye), hol hosszabb ideig fog tartózkodni.

* **A világitási iparosok kényszeradója.** Csütörtöki számunkban részletesen megemlékeztünk a helyben lakó világitási szerelők sérelméről, kiknek üzletközféseit a város megnehezíti; sőt felülvizsgálati díj czimén kényszeradót is kell fizetniük. Az ipartestület képviselője szóvá tette ez ügyet a városi közgyűlésen, de a kérelemnek nem adott helyet a városatyák többsége. Az ipartestület most, mint értesü-

lünk, megfelelőbbi a közgyűlésnek eme reá nézve sérelmes határozatát a belügyminiszterhez.

* **Tanári előléptetések.** A főiskolának három tanára nye t fizetésemelést a tegnapi igazgatót nácsi ülésen. A 3600 koronás fizetési fokozatba Karai Sándor, a 3200-ra Dr. Gulyás István főgymnasiumi, a 2800 koronásra Nagy József tanítóképezdei tanárok vétettek fel.

* **A debreczeni szabadság szobor.** A debreczeni szabadság-szobrot augusztus 2-án, a debreczeni csata évfordulóján nagy ünnepélyességgel leplezik le. Az ünnepély előkészítését legközelebbi ülésében teljesíti a bizottság, amelyre Komlóssy Arthur elnök a következő meghívást bocsátotta ki: Meghívás. A „Szabadságszobor“ felállítására tárgyában kiküldött 12 tagú bizottságnak 1902. évi július hó 1-én, azaz kedden d. u. 5 órakor a városháza nagytermében tartandó ülésére. Debreczen, 1902. június 29-én Komlóssy Arthur bizottsági elnök Tárgyak: 1. Tóth András szobrász jelentései a „Szabadságszobor“ érczeöntésének előhaladásáról, esetleg intézkedés az érczeöntvény megszemlélése tárgyában. 2. Az augusztus 2-án d. e. végbemenendő szobor leplezési ünnepély programjának megállapítása s ezzel összefüggőben levő intézkedések. 3. Folyó ügyek.

* **Békéltetések az ipartestületnél.** Az ipartestület békéltető-bizottsága tegnap délután négy órakor ülést tartott a testület tanácskozó helyiségében. Iparosok és legények közötti konfliktusokat intézett el a bizottság, melynek gyűlésén Bereczky Lajos rendőrfogalmazó elnökölt.

* **Az akadémiai albizottság új elnöke.** Az akadémiai albizottságnak hosszabb időn át érdemes elnöke, Szabó János lelkész, hánsági esperes a tavaszi egyházkerületi közgyűlésen hirtelen halállal elhunyt. A megürült bizottsági elnöki helyet tegnap töltötték be a legidősebb esperessel, Széll Kálmánnal, a szalantai egyházmegye nagynevével vezetőjével.

* **Debreczen és a nemzetközi diákkongresszus.** Az a hatalmas arányú mozgalom, mely az őszi budapesti nemzetközi diákkongresszus előkészítésében, szervezésében, a magyar kormány szokatlanul munkás támogatása mellett megnyilatkozik, a legszebb eredményekkel biztat. — Dr. Ludvigh Rezső, a Corda Fratres elnöke most tért haza a kongresszus érdekében tett európai körutjáról s bejárva Olasz-, Francia-, Németországokat, Hollandiát, Belgiumot, utja valóságos diadalut volt s lelkesen ígérték meg mindenütt, hogy szeptemberben elküldik képviselőiket Budapestre. A magyar kultuszminisztérium egyik osztálya a kongresszus szervezésére rendezkedett be s az előkészítés a rendező bizottság és minisztérium egyöntetű munkásságával folyik. *Rendkívüli sulyt fektetnek a kongresszusnak Debreczenbe leendő lehozására, mert ez az a hely, hol a tipikus magyarságot a kultura magaslatán legtisztábban láthatja*

a tájékozatlan idegen s a debreczeni időzés így különösen hivatta van a rólunk idegenben alkotott szomoruan téves nézetek eloszlatására a világ művelt ifjusága előtt. Dr. Szemenyey Kornél ügyvéd, a magyar osztály elnöke s általában a központi rendezőbizottság a legszebb reményvel tekintenek a debreczeni leráadás sikere elé és e tárgyban mindennapos érintkezések a debreczeni konzulátussal, mely mint értesülünk, ma tiszteleg hivatalosan ez ügyben a város fejénél, *Simonffy Imre* kir. tanácsos polgármesternél, hogy első sorban az ő jóindulatát kérje a várost közelről érdeklő eme mozgalomhoz.

* **Segédtanár a főgimnáziumban.** A főiskolai igazgató tanács tegnapi ülésén *Harsányi Pál* esküdtfelügyelőt, végzett theologust a református főgimnázium segédtanárának választotta meg. Harsányi szeptember elején foglalja el állását.

* **A Debreczeni Dalegylet** működő és pártoló tagjai szép sikerű hatyu mulatságot rendeztek vasárnap délután a nagyerdőn e célra fölállított sátrakban. Már kora délután számosan siettek, hogy minél előbb élvezze a természet szépségét, gyönyörködhesse a gyermekeik gondtól ment játékaiban. Este pedig Kiss Pista valóban meglepő játéka mellett a reggeli órákig táncolt a fiatalság. — Jelen voltak: asszonyok: Donogán Istvánné, Engesser Józsefné, Szarukán Sándorné, Bárdos Gézáné, Márk Endréné, Mácsay Sándorné, Roncsik Lajosné, Györfly Károlyné, Kovács Sándorné, Manó Kálmánné, Kökkert Gusztávné, özv. Pápay Imréné, Merksz Gusztávné, Agárdi Lajosné, Csúrka Istvánné, Tóth Imréné, Kovács Sándorné, Lehner Károlyné, Hegedüs Jánosné, Dihen Jánosné, Harasztli Lajosné, Kovács Jánosné, Patai Györgyné, Zöld Lászlóné. — Leányok: Bárdos Luczika és Mariska, Szarukán Klára és Lili, Donogán Beila, Klára, Katicza, Czugeser Irma és Janka, Schmid Selma, Pápay Ida, Margit, B. Szücs Zsanetta, Roncsik Katicza, Ila, Lehner Mariska, Manó Mariska, Györfly Jolánka, Margit, Lenke, Kovács Ilona stb.

* **Bosznay István külföldi tanulmányutja.** Megirtuk nemrég, hogy *Bosznay István* rajztanart, városunk neves festőművészt egy állami ösztöndíjra ajánlotta az országos képzőművészeti tanács. *Bosznay István*, mint újabban értesülünk, meg is kapta ezt a 4600 koronás ösztöndíjat s kérvényt nyújtott be a püspökhöz, hogy a jövő iskolai évre szabadságoltatván, külföldi tanulmányutra mehessen. A főiskolai igazgatótanács tegnap megadta az engedélyt *Bosznay*nak, ki külföldi útja alatt is teljes fizetését fogja élvezni. Helyettesítéséről a gimnáziumi tanárkar jelentése alapján az egyházkerület elnöksége intézkedik. *Bosznay István* átutazik Olasz-, Spanyol, Francia- és Angolországban és Skóciában tölti szabadságidejét. — Visszajövet Berlinben tölt néhány hetet festőművészként.

* **Tegnapi halottak.** Tegnap a következő halálozásokat jelentették be az anyakönyvi hivatalhoz: Samu Ferencz ev. ref. 6 hónapos, Vigh József ev. ref. 23 hónapos, Kócs Juliánna ev. ref. 16 hónapos, Nyíri Béla ev. ref. 2 hónapos, Lengyel Márton ev. ref. 5 hónapos, Nagy Árpád ev. ref. 25 éves államvasuti altiszt, Becsky László

róm. kath. 39 éves kulcsár, Jancsek Gizella
róm. kath. 2 hónapos, Bőr János ev. ref.
3 hónapos, Kaminár István ev. ref. 3 hó-
napos.

* **Kitünő tanulók.** Évekkel ezelőtt kezdte meg lapunk, hogy az iskolai év végével kiadott értesítők nyomán leközlte a kitünő tanulók névsorát. Azóta évről-évre rendszeresen, így az idén is közölni fogjuk a kitünő növendékek névsorát. — Tegnap már megkaptuk az első értesítőt: A kegyes tanítórend debreczeni főgymnáziumáról. Az értesítő méltatására visszatérünk, egyelőre csak a hét osztály kitünő növendékeinek névsorát vesszük ki belőle s adjuk a következőkben. Az első gymnasiumban kitünő lett: Szabó Gyula. A másodikban: Farkas Ferencz, Kardos István. A harmadikban: Frank László. A negyedikben: Faust Imre és Hajnal Ernő. Az ötödikben: Biedermann Miksa. Hatodikban: Kostyák József. Hetedikben: Halász Andor és Krampéra Gyula.

* **A gazdasági bizottság ülése.** A debreczeni ref. egyház július hó 3-án, csütörtökön délután öt órakor rendes gyűlés tart, melynek tárgysorozatán folyó ügyek szerepelnek.

* **Lopás a koporsó mellett.** A javithatatlan Farkas Sára újra összeütközésbe került a lörvénnyel. Csak pár napja, hogy kiszabadult a törvényszéki fogházból, melynek most legutóbb tíz hónapig volt lakója, már ismét lopott. A városon csatangolva betért a Faragó-utca 16. számú házba, hol éppen Makai István kőművesegéd kisfiát temették. Közé vegyülve a gyászoló közönség közé, állandóan a ravatal körül tartózkodott. — Sanda szemével csakhamar felfedezte a ravatal közelében lévő fogast, a mely telve volt ruhával. Felhasználva a kínálkozó alkalmat, mikor a gyászolók a koporsót szegezték, a ruhákat hirtelen leakasztotta, a hóna alá gyűrve az ajtó felé sompolygott. Az udvarban lakó Püspökiné azonban még idejében észrevette, elfogta, a ruhát elvette tőle s Farkas Sárát a közeli rendőrnök átadta. Farkas Sára után bezárultak a börtön ajtói, hogy néhány hónapra újból ingyen szállással lássák el.

* **Kovács Dezső gyásza.** A Hungária kávéház kiváló üzletvezetőjét, a közszeretettben álló Kovács Dezsőt nagyon súlyos csapás érte. Anyósa, özvegy Roth Mórinczné tegnap délután hat órakor hosszú és súlyos szenvedés után meghalt. — A derék urinó halála nagy családot borított gyászba. Megtört szívvél állanak ravatala körül fia dr. Csillag Zsigmond és neje, Roth Pál, özv. Weisz Julia, Kovács Dezsőné, veje Kovács Dezső gyermekeivel, Lichtmann Mártonné gyermekeivel és menyé Roth Jakabné. A temetés szerdán délelőtt 10 órakor lesz a Szent-Anna-utca 8-dik számú háztól.

* **Váltórendezéseket** — azoknak, a kik fürdőre mennek vagy mezői munkálatokkal eloglálva vannak, mérsékelt díj mellett elintéz. Rácz Béla bankiródája Debreczen, csapó-utca 12.

* **Halálos szerencsétlenség.** Megrakott szekéren vig kedélyhangulatban indult a tanyára B. Nagy József, a Széchenyi-utcán lakó Szabó Miklós kocsisa. Mikor elindult, nem hitte volna, hogy utolsó útjára megy. Csendes ügesséssel haladt a Nagy-Csere felé vezető országúton, mikor a tüzes véru lovak valamitől megriadva, örült futásnak eredtek. B. Nagy József megfeszített erővel igyekezett a megvadult lovakat megfékezni. Lábat a szekeren megfeszítve tartotta a gyepelt, míg a lovak vad futással rohantak árkon-bokron keresztül. Egy ilyen ároknál nagyot zökent a szekér, B. Nagy József lábai alatt a lazán felrakott szalma megcsuszott s a szerencsétlen kocsis a lovak közé bukkott. A jelenetnek tanuja volt Diószegi Erzsike, a ki vízbe mártott kötőjével igyekezett az eszméletlenül fekvő embert életre kelteni. B. Nagy József a nélkül, hogy pillanatra is visszanyerte volna eszméletét, meghalt. Az elragadt lovat egy tanyás gazda vette oltalma alá, aki a szerencsétlenül járt kocsissal együtt behozta őket Debreczenbe. A hullát kiszállították a kórházba, hol boncolni fogják.

* **A főgymnázium új tanterve.** Köztudomású dolog, hogy K. Kiss József főgymnáziumi tanár több ízben le akart mondani tanári székéről s csak a tanügyi bizottság határozott óhajására maradt meg még a jövő iskolai évre. Sinka Sándor főgymnáziumi igazgató azonban még a lemondás első elfogadásának idején elkészítette a főgymnázium tanterv-beosztását, mely Kiss József maradásával természetesen változást szenved. Az így módosított tanterv-beosztást tegnap mutatta be Sinka az igazgató tanácsnak, mely elfogadta azt.

* **A katonai gyakorlat áldozatai.** Ilytájt, nyárelő idején, mikor a nagy csapatösszpontosítások folynak, mindég kísért bennünket a militarizmus iránti ellenszenv. Tegnap Debreczenbe érkezett a gyulai 2-ik honvéd gyalogezred. Porosan, napsugártól égetve, gyalog jöttek a fiúk a tikkasztó hőségben. Előkerült a zsebekből a kapczává vált zsebkendő, de ez sem bírta enyhíteni az izzadságot. Itt is, ott is kidőlt egy-egy rekruta a sorból. A menetet követő betegkocsi alig győzte fölcsedni a kidőlt katonákat. A Péterfia-utcán is összeesett két baka, Fekete Ignác szakaszvezető és Szécsényi Gyula közhonvéd. Vizzel locsolták mindkettőjüket, de nem tudtak magukhoz térni. Most a kórházban fekszenek.

* **A halálfejű pirula.** Sajátságos módon akart megválni az élettől egy bécsi banktisztviselő. Annak a banknak várótermében, a melyben hivatalnokoskodott, tegnap egy hölgy egy pirulát vett el, a melynek a borítékján halálfej volt, a mi annak a jele, hogy a pirula mérget tartalmaz. A veszedelmes jószágot megtalálták s sorba járt a tisztviselők közt. Végre R. Károly Frigyes harminczhét éves tisztviselő kezébe került, a ki kijentette, hogy megtartja, mert kíváncsi annak tartalmára és kémiai vizsgálat végett átadja egy gyógyszerésznek. De ez csak ürügy volt a mérges pirula megtartására, mert csakhamar feloldotta egy pohár vízben

és pillanat alatt kiitta a poharat, a mire rögtön összeesett. Társai csak most jöttek rá, miért ragaszkodott oly makacsul a pirulához. A boldogtalan ember ugyanis mellbajos, ezért akarta magát elpusztítani. Valószínű, hogy már régóta foglalkozott az öngyilkosság gondolatával és most, mikor véletlenül egy szublimált pasztillához jutott, hirtelen elhatározta, hogy végrehajtja szomorú tervét. Kollegái rögtön orvost hívtak, a ki ellenszereket adott be neki, azután kórházba szállították, a hol mindent elkövetnek megmentésére, de azért nem igen biznak felgyógyulásában.

* **Megmarta a veszett kutya.** Veszedelmes sebet ejtett Török Sándor csapókereti napszámo on egy kóbor eb. Észrevétlenül támadta meg s ruháját leszaggatva, lábát több helyen súlyosan megmarta. Törököt a rendőrség orvosilag megvizsgálta és gyógykezelés végett felküldik a budapesti Pasteur-intézetbe. A kóbor kutya gazdája után a nyomozást megindították.

* **Halálozás.** Nagy Árpád máv. állomási felvigyázó hosszas szenvedés után f. hó 29-én délután elhunyt. Temetése ma délután 4 órakor lesz az ev. ref. egyház szertartása szerint, a Varga-utca 41. számú halottas háztól.

* **A Nagyerdő és a diákok.** Sablonos, évenként visszatérő hirdetés függ valamennyi középiskola fekete tábláján. Szól pedig ez a felhívás arról, hogy a diákok tartózkodjanak az erdő fáihoz, tereinek rongálásától s a madárfiókák kizsedésétől. Anynyival inkább megszivlelendő ez a dolog, mert az ily kihágást elkövető diákok nemcsak megbüntetik a hatóságok, de egyáltalán föl sem veszik őket az iskolába. Okosan teszik tehát a szülők, ha figyelmeztetést ajánlják fiaiknak a Török Gábor erdőmester felhívását.

* **Vizsgák idején.** Mórinczka ragyogó arccal jön haza a vizsgáról: Megbuktam, papa, megbuktam.
Apa: Adta kölyke! Hol a bot? Majd adok én neked!
Mórinczka: No, hát miért haragszol? Hiszen amikor a minap megbuktál, te is örömmel mondtad a mamának.

TÁVIRATOK.

Vizsgálat a tápéi kerületben.

Budapest, június 30. A képviselőház tudvalevőleg vizsgálatot indított a tápéi kerület ellen, hol a képviselő választás alkalmával roppant mérvű etetés-itatás és vesztegetés folyt. Az erre kiküldött parlamenti bizottság szombaton járt Tápén; azonban azt határozta, hogy a vizsgálatot az aratási munkálatok közolgése miatt csak ősszel tarják meg.

Krivány semmiségi panasza.

Budapest, június 30. A Curia tanácsa ma visszautasította Krivány Jánosnak, az aradi árvapénzek elsikkasztójának semmiségi panaszát.

Az angol király betegsége.

London, június 30. A királyné ma az Edvard király nevét viselő dán huszárezredhez azt táviratozta Kopenhágába, hogy a koronázás szeptember hónapban okvetlen meg fog történni.

1902 július 1.

DEBRECZENI ÚJSÁG

7

INGATLANOK FORGALMA.

Veress István és neje Kocsis Eszter veszik a debreczeni 6391. sz. tjkvben 4385. a) hrsza. foglalt 735 □ öl vénkerti szőlőt Szatmári Jánostól 3800 koronáért.

Iván Gábor és neje Szűcs Mária veszik a debreczeni 7345 sz. tjkvben foglalt 70 négyszögöl csapókeri szőlőt özv. Varga Jánosné Szekeres Zsuzsánától 1450 koronáért.

Faragó János veszi a debreczeni 707 sz. tjkvben 6339. hrsza. foglalt 1 hold 1400 négyszögöl ondódi földből a Faragó Sándor egynegyed rész illetőségét 325 koronáért.

CSARNOK.**Az őrangyal.**

— Regény. —

Írta: **Than Gyula.**

(Folyt.)

Az öreg Balázs lelkiismeretesen végezte feladatát. Benn a nagy teremben általános meglepetés keltett a Hortoványi, de különösen a Láncai váratlan, sőt vakmerő megjelenése. Az öreg Balázs figyelt mindenre.

Késsel azután érkezett, hogy Lánca és Hortoványi berontottak a terembe. Elő ment Lánca. Vakmerő volt. Mit tehetett volna egyebet? Más mentséget már nem tudott a maga számára. Hortoványi előtt úgy tüntette fel a dolgot, mint a leg-tisztább valóságot.

Pedig nem volt egyéb annál a bizonyos szalmaszálnál, amely után a vízbefuló kapkod. Lánca feje felett is összecsaptak a hullamok. Nehány órával ezelőtt ugyanabban a teremben mondták el bűnét egy a nagyszony, mint Jolán. Azzal akart ez ellen védekezni, hogy vakmerően szembe állott a nagyszonyal és Jolánnal. Ott, az egész méltán meglepett, uri társaság előtt, felemelt fővel, bátran kezdte meg beszédét, mintha minden igazság az övé lenne.

— Hölgyeim és uraim! Bizonyára meglepi önöket, hogy egy hivatlan vendég ilyen időben tolakodik közéjük. Bocsássák meg ezt nekem s tulajdonítsák annak a nemes intenciónak, amely vezetett. Ezt a fiatal embert, akit igazságáért mindannyian meg akarnak tagadni, Hortoványi Pált akarom tisztázni s újra visszaadni az öntársaságának. De ugyanakkor hölgyeim és uraim ama váddal szemben, amelyvel engem igazságtalanul sujtottak, szintén nem kések felfedni a valót.

— Ki ön? Mit akar itt? hangzott néhány bátrabb férfi szava, akiket bántott a tolakodás.

— Azt akarom elmondani, szólott Lánca.

— Nem halgatjuk! Nem vegyünk kíváncsiak a beszédére! Itt nincs vizsgálóbizottság, itt mulató társaság van! Tiltakozunk a betolakodása ellen! Semmi helye itt! Ha sérelme van, keresse jogát, igazságát más uton! Hagyja el a termet.

Sűrű egymásutánban hangzottak fel ezek a felkiáltások. A társaság tagjai közt felette izgatottá vált a hangulat. Többen felállottak, mások igyekeztek, hogy körül fogják a hivatlan vendégeket, amikor egyszerre Jolán kisasszony felemelkedett s szavára elnémult az egész társaság. — Varázsereje volt az ő beszédének.

— Folyt. köv. —

Van szerencsém értesíteni a n. é.

öröltető és daráltató gazda-közönséget,

hogy a diószegi uton a

dohánygyárral szemben

fekvő, újonnan berendezett

„Erzsébet“ malomműködését megkezdte és ott **szalma és kereskedelmi őrleést, tengeri és árpa darálást****jutányos áron**pontos kiszolgálás mellett **reggel 5 órától este 8 óráig** elfogad. Teljes tisztelettel:**„Erzsébet“ -malom**

Weisz Sándor és Társai.

Árverési hirdetés.

A Biedermann E és Fia cég (Biedermann József) csődtömegéhez leltározott s a debreczeni 2915 sz. tjkvben irt

Piacz-utca 42. sz. alatti ház és az utánna járó Ondódi föld

f. évi augusztus hó 5-én d. u. 3 órakor a debreczeni kir. Törvényszék árverési termében, külön-külön el fognak árvereltetni. Az árverési feltételek a telekkönyvi hatóság 4508/902 tk. sz. iratainál és irodámban is (Piacz-u. 71.) megtekinthetők.

Debreczen, 1902 június hó 30.

Dr. Körösi Kálmán,

ügyvéd, csődtömeggondnok.

Köszönetnyilvánítás

Még a nagy nyilvánosság előtt is elengedhetetlen kötelességemnek ismerem a Debreczeni Önálló Munkás Betegsegélyző Pénztár és az azzal kapcsolatos Temetkezési-Egylet vezetőségének köszönetet mondani, a megboldogult férjem — Varga Sándor elhalálása alkalmával velem szemben tanúsított pontos és lelkiismeretes eljárásáért; émost, midőn a Betegsegélyző Pénztár részéről temetkezési segély czímen hiány és hátralék nélkül kifizetett 140 koronáért köszönetemet megismétlem, felhasználom az alkalmat arra is, hogy az Önálló Munkás Betegsegélyző Pénztárt és Temetkezési Egyletet az iparos és munkás osztálynak pártfogásába a legjobb akaratulag szívesen ajánlom.

Kelt Debreczen, 1902 jun. 30.

Özv. Varga Sándorné.**Uri lakás**

5 szoba, előszoba stb. gáz- és vízvezetékekkel azonnal kiadó
Debreczen, Széchenyi-utca 42. sz

Táncz intézet.

Van szerencsém az igen tisztelt szülők becses figyelmét felhívni, hogy a „Korona“ czimű tánczteremben (Csapó-utca 17.) július hó 2-ikán szerdán — az iskolai szünidőre (július és auguszt.)

táncz tanfolyamot

nyitok, kizárólag tanulók részére. felnőtteknek este 8 órától 10 óráig. Kisebb növendékeknek délután 5 órától 7 óráig, hétfőn, szerdán, és pénteki napon.

Iparos coloné július hó 10-én, Csütörtökön nyílik meg.

Tanórák: kedd, csütörtök és szombat este 8 órától 10-ig.

Tandij: 5 frt.

Beiratkozásokat elfogadok a mai naptól lakásomon bármely időben, vagy este a táncziskola helyiségében.

Lakás: Csapó-u 17. Teljes tisztelettel:

Schaff János,
tánczitanító.**P A R Á D I****Á S V Á N Y - V I Z****kiváló gyógy- és borviz.****Főraktár: DEBRECZENBEN,****Csanak Józsefnél.**

Kapható ezenkívül minden fűszerkereskedésben és vendéglőben.

Apró hirdetések.

Piacz közelében Vár utca 6. egy külön bejárattal utcai butorozott szoba kiadó ugyanott koszt is kapható.

„Qui maly peuse“

Átvette utolsó leveletem? Kegyeskedjék sürgősen válaszol i, mivel el akarok utazni.

Három tágas szoba, konyha, kamra stb. befásított szép udvaron aug. 1-re Timár-u. 19. kiadó kisebb uri családnak.

Sámsoni (közös) kertben hat nyilas szőlő a legszebb helyen nyaralónak is igen alkalmas, épületekkel együtt eladó. Értekezhetni Csapó-utca 90.

Gazdasszonynak ajánlkozok egy középkorú urinő, ki a házvezetés minden ágában tökéletes jártassággal bír. Apafi-utca 165.

Magán hivatalnokok ellátással butorozott szobát kapnak özvegy urinőnél Varga utca 17.

Jutányosan eladó kis ház nagy telekkel Csók-utca 6. Legforgalmasabb Hatvan-utca mellett.

Tanuló divat- és vászonüzletbe felvétetik. Czim a kiadóban.

Uradalmi Tea-vaj mindennap friss érkezés kilója 1.20 frt. kapható, Czeglédy és Polgárnál.

Szintartó legjobb kötött harisnyák feltűnő olcsó árban beszerezhető **MARTON GYULA** üzletében Debreczen, Bika-szálloda mellett. Harisnyá fejleéseket elvállal.

Blous es napernyőkben

feltűnő nagy választék Halmágyi Sámuel áruházában főtér.

Tanuló felvétetik Horuczky Fülöp szabinál Nyiregyháza, Kéz-utca 5. szám.

Eladó 10 hold I. osztályu új föld jó karban levő épületekkel a városhoz közel. Értekezhetni Zápolya-utca 13.

Eladó házak:

Póterfia-utca 45. szám.

Arany János-utca 60. szám.

Csapó-utca 31. szám.

Homok utca 124. szám.

Feltételek megtudhatók a Debreczeni Első Takarékpénztár titkárjánál

Tanulónak Elektromechanikai műhelybe ügyes fiu felvétetik Kossuth-utca 1 szám.

Gyógyszerész gyakornokul 6-8 osztályt végzett ifjút legkedvezőbb feltételek mellett elfogad Radákovich Géza gyógyszerész helyben.

Jó írásu gyakorlott irodista alkalmazást keres szerény fizetés mellett, valamint német levelezést és könyvelést is elvállal üzletekben. Czim a kiadóban.

Tanárjelölt a szünidőben tanulókat utó- és pótvizgára előkészít. Czim a kiadóhivatalban.

Katonakeztyük tisztítás javítással együtt párját 8 krért, glasso-kezt, k tisztítását jutányos árért vállalom. Páti s utca 37. sz.

Ártézi és szivattyús kutak furására

közégek, gyárak, gazdaságok és magánosok részére, valamint saját készítményű szivattyúk elállítására és javítására jutányos feltételek mellett ajánlkozok

Guró Lőrincz

kutfuró-mester és vállalkozó, ki 6 év lefolyása alatt

220-nál több sikerült furt kutat létesített.

Megrendelések czimemre Debreczen Varga-utca 20 ik szám intézendők.

DIVATOS

Női mosó-ruha szövetek,
Batistok, Zephirek,
Áttört kejmék,
Sima szines angol vásznak,
Cosmanosi szintartó,
Indisch-foulard Savannah,
Chiné csikos és keczkás vásznak
métere 27 kr. és 32 kr.
Szerb és Csalány-vásznak,
15 kr-tól 22 kr-ig.
Turista-íngék nagy választékban

Szabó Lajos fiai cégnél

Debreczen, Rózsa-tér.

Legnagyobb és legolcsóbb cipő-áruház Debreczenben.

Női
cipők

Férfi
cipők:

Áruházam megtekintésére meghívom a közönséget, ahol a legdivatosabb és legtartósabb cipőt kaphat. Tisztító bőkenőcsöt minden bevásárlásnál ingyen adok. 10 ftnyi bevásárlásnál franco küldök Bornyó-bőrből cugos vagy fűzős lábbeli . 240-260-280. Zerge bőrből cugos, fűző- vagy gombos . 280-300-350. kezttyűszárral cugos, fűzős v. gombos . 350-400-430. Párisi Sevro cugos, fűzős v. gombos . 450-550-650. Sevro akk kezttyűszárral cugos v. fűzős . 300-350-370. Lasting cugos sejttem cuggal . 240. Bornyó bőrből s ma vagy betétes lábbeli . 240. Karlsbadi tükör bőrből kezttyűszárral cugos vagy Bergsteiger . 350-390-450. Párisi Sevro cugos vagy Bergsteiger . 500-550-600. Maici Lakk cugos vagy Bergsteiger . 450-550. Sárga Bornyubőr cugos vagy Bergsteiger . 350-400-450. Konkurencia ki van zárva. Vidéki megrendelések gyorsan és pontosan teljesítettek. Nem tetszés esetén a cipőt kicserélem, vagy a pénzt visszaadom.

Low Zsigmond és Társa DEBRECZEN, Piacz- és Szent-Anna-utca sarkán.

STANDARD

életbiztosító-társaság

Edinburgban, Angolhon.

Alapított 1825-ben.

Magyarországi fiók: Budapest, IV. Kossuth Lajos-u. 4 Standard-p.

Évi bevétel 31,800,000 kor.
Kiutalt nyereseményrészek 170,000 000 "
Vagyon 249,300,000 "
Halálesetek folytán kifizetve 500,000,000 "

A „STANDARD“ kötvényeinek nevezetesebb előnyei: Kétségtelen biztonság. Alacsony díjak. Szabad világműkövények. A kötvények érvényben tartása díjzetések elmulasztásánál. Tökésítés és előre megállapított visszaváltási érték. Megtámadhatatlanság. Föltétlen fizetés öngyilkosság esetében egy évi főnnállás után. Szabad háboru-biztosítva népfölkelők részére.

Díjtáblázatok kívánatra küldetnek. Vezérügynök Schiff Mór Debreczen. Bankpalota.

Debreczen, 1902. Április 1. A társaság könyvtárában.

Sertes

egészségi táppor

egy csomag 36 fillér.

Kapható:

Váray József
fűszer- és borkereskedésében, Debreczen, városi új bérház Piacz- és Simonfy-u. sarok.

Műfestészethez való

Dr. Schönfeld-féle Düsseldorf

olaj- és akvarel festékek

valamint papír és festő vászon, hozzá való ecsetek csakis

TÉREY JÓZSEF

utóda cégnél,

HATVAN-UTCA 13. SZ.

Kizárólagos festék- és zsiradék-üzletében kapható ugyiszintén: carboll-neum, kátrány, fedéllemez és portland cemet legjutányosabb árban.